

Forløbsplan "Det hul af lys", kap. 5 (Verdensmål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst)

Lektion 1:

Lektier: studielæs om grafiske noveller i *Grafiske romaner*, Hans-Christian Christiansen og Mimi Olsen, Dan sklærereforeningen 2015 s. 10-19.

Tid	Øvelse
15 min.	Introduktion til grafiske noveller
15 min.	Brainstorm
10 min.	Introduktion til FN's verdensmål om anstændige jobs og økonomisk vækst
35 min.	Arbejde med tekst, arbejdsspørgsmål
15 min.	Opsamling i klassen omkring arbejdsspørgsmål. Fokus på opklarende spørgsmål
?	Hvis der er tid: idégenerering til tegneprojekt næste lektion

Introduktion til grafiske noveller

Benyt principper fra Sokrates' samtaleteknik. Læreren skal forsøge at fungere som en vejledende figur, som stiller spørgsmål og lader eleverne byde ind og finde frem til en erkendelse.

På forhånd skal eleverne læse lektie om grafiske noveller (udvælg relevante sider). Således har de en forforståelse for genren.

- Grafiske noveller
 - Spørg klassen:
 - Hvad tænker I på, når I tænker på en grafisk novelle?
 - Hvordan ser den ud, og hvilke elementer og egenskaber har den?
 - Læreren samler op og "giver svaret", opklarer og definerer genren.
 - Hvordan tror I, grafiske noveller adskiller sig fra tegneserier?
 - Læreren opklarer derefter igen.

Om grafiske noveller

- Grafiske romaners kendetegn:
 - En grafisk roman er en længere tegneseriefortælling med en ofte mere kompleks, sammenhængende historie.
 - Personer i grafiske romaner er lidt mere nuanceret og udvikler sig mere end de "flade" personer.

- De mest brugte genrer i grafiske noveller er satire, biografi, horror, detektiv og genreblanding, hvorimod i tegneseriestriber og hæfter bliver der oftest brugt humor og adventure-genren.
- Den grafiske roman har forbindelse med litterær roman, og dermed er den præget af et større personligt udtryk.
- Stil/grundelementer:
 - Rammen: er det enkelte billede inklusiv tekstelementer.
 - Rendestenen: er det tomme felt uden for/ved siden af rammen - et gådefuldt mellemrum.
 - Tale-/tankeboblen: indeholder lyd, dialog eller tanker fra fortælling. En taleboble kan aldrig stå alene, fordi den udspringer fra en kilde.
 - Tekstboks: kan indeholde indre monolog, dvs længere og strukturerede tankepassager, som man kender fra litteraturen.
- Handlingsplan og fortælleplan:
 - Når man analyserer, skelner man mellem, hvad der fortælles og hvordan det fortælles. Det kaldes for handlingsplan og fortælleplan
 - Handlingsplan: indeholder de elementer, som befinder sig inden for det fiktive univers og som er med til at skabe handling. De ligger inden for karakterernes opfattelseshorisont.
 - fortælleplan: har at gøre med, hvordan handlingen formidles til læseren vha. rammer, billedkomposition, talebobler osv.

Brainstorm

- Uddel post-its i læsegrupperne. Hver især skal eleverne overveje følgende spørgsmål og skrive deres svar på post-its: (3 min.)
 - hvad sikrer økonomisk vækst?
 - hvad er et godt job for samfundet?
- Gruppen diskuterer svarene og skriver én samlet padlet, som kan ses af resten af klassen. Benyt hjemmesiden padlet.com (5 min.)
- Læreren samler op på de forskellige grupperes svar i klassen (7 min.)

Introduktion til FN's Verdensmål

Efter brainstorm har eleverne en forestilling om anstændige jobs og økonomisk vækst. Herefter introducerer læreren eleverne og fortæller om verdensmålet på en mere lærestyret måde. Eleverne behøver blot at lytte og stille spørgsmål, hvis der dukker nogen op.

Om FN's verdensmål om anstændigt arbejde og økonomisk vækst

- Målet anstændige jobs og økonomisk vækst er FN's 8. Verdensmål.

- Fokus er på at skabe jobs for både mænd og kvinder, som kan følge med verdens økonomiske og industrielle udvikling.
- Problemet er, at der kommer en større ulighed, hvis der ikke skabes anstændige jobs, som stemmer overens med udviklingen. Derfor er det et mål at have fokus på iværksætterkultur og jobskabelse.
- Man har bl.a. fokus på: BNP, ordentlig timeløn for mænd, kvinder og personer med handicap samt ledighedsgraden, at få unge i beskæftigelse, bedre arbejdsvilkår, herunder med henblik på f.eks. arbejdsulykker.
- Desuden kæmper man for at fjerne slavearbejde, menneskehandel og tvangsarbejde.
- Her tænker man især på børnearbejde (5-17 år), hvor man ønsker at afskaffe de værste former fuldstændig, f.eks. rekruttering af børnesoldater.

Arbejdsspørgsmål til tekst

1. Giv et kort resumé af teksten.
2. Se første side, hvor Shakibs og Jonathans familie portrætteres. Giv en karakteristik af familierne hver især.
3. Hvem er Leon? Hvad laver han som arbejde, og hvorfor påvirker det Jonathan?
4. Lav en stilanalyse. Kom for eksempel ind på følgende: billedbeskrivelse, tekst/talebobler, perspektiver, farve, rammer, den rumlige og forløbsmæssige sammenhæng mellem billederne. Giv eksempler.
5. Hvad er temaerne i teksten?
6. På hvilken måde fremstiller temaerne FN's verdensmål om anstændige jobs og økonomisk vækst? Giv eksempler og brug analysen til at argumentere.

Opsamling på arbejdsspørgsmålene

Saml op på arbejdsspørgsmål og hav fokus på de svære, reflekterende spørgsmål. Især 5. og 6., så eleverne får lov til at koble den grafiske novelle med verdensmålet.

Hvis der er tid til overs: Idégenerering til næste lektions tegneprojekt

Introducer elever kort til næste lektions tegneprojekt, at de skal producere deres egen grafiske novelle/tegneserie i læsegruppen. Lad dem reflektere over idéer, så de til næste lektion har nogle idéer i baghovedet. Brug resten af timen på dette. Ellers bliver det desuden lektie at reflektere lidt over det hjemmefra og gå med det i baghovedet.

Lektion 2

Lektier: Overvej idéer til projektet. Blot hav det i baghovedet indtil lektion 2. Medbring tegneredskaber som tuscher eller farveblyanter.

Tid	Øvelse
-----	--------

5 min.	Introduktion til dagens lektion
5-10 min.	Se på padlet
60-65 min.	Producér egen grafiske novelle i læsegruppe
15 min.	Præsentation for matrixgruppe

Introduktion til dagens lektion

Hurtig introduktion, hvor læreren lige siger hej og introducerer kort for dagens plan. Herunder nævnes det, at eleverne i løbet af timen skal producere deres egen grafiske novelle. Brug ikke lang tid på dette.

Se på padlet

Eleverne får tid til at se den padlet, de lavede i sidste lektion. Dette er for at hjælpe dem med idégenereringen. Her får de desuden mulighed for at snakke idéer med resten af gruppen. Tiden behøver ikke at være fast. Når grupperne er klar til at gå videre, introduceres klassen til projektet.

Producér egen grafiske novelle i læsegruppe

Grupperne skal helst være læsegrupper på 4 elever med enkelte på 5, hvis tallet ikke er lige.

Læreren introducerer til projektet og dets rammer:

- I skal i gruppen producere en grafisk novelle på et A3-ark, som behandler FN's verdensmål om anstændige jobs og økonomisk vækst. Brug jeres viden om genren samt teksten "Hvor kommer pengene fra?" i "Det hul af lys" som inspiration.

Undervejs hjælper læreren ved at gå rundt og stille undrende spørgsmål til grupperne for at hjælpe med at få en større dybde på temaet.

Præsentation for matrixgruppe

Del klassen ind i matrixgrupper. Opdel læsegruppen i to.

Første runde:

- Dem med ryggen til vinduet skal rykke sig to borde i urets retning og ende hos et nyt par. (eller hvad læreren ønsker, så længe gruppen opdeles i to)
- Dem, der sidder tilbage, fremlægger for den nye gruppe. Præsentationen skal vare 5 minutter.
- Efter fremlæggelsen rykker alle sig tilbage på deres oprindelig pladser.

Anden runde:

- Det andet par skal nu rykke sig 2 borde mod urets retning, og på samme måde skal det tilbagesiddende par fremlægge gruppens projekt. Dette skal også vare 5 minutter.

Hvis der er tid tilovers, kan læreren afslutte timen og sige farvel.

Perspektivtekster

- Hovedtekst: "*Hvor kommer pengene fra?*" af Sebastian Brune og Mads Braad fra "*Det hul af lys*" (2020)
- "*Bedemandens datter: En tragikomisk familiehistorie*" (2006) af Alison Bechdels fra Grafiske romaner, Hans-Christian Christiansen og Mimi Olsen, Daneklærerforeningen 2015.